

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Pe pošti prejeman veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljá trisporna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 212.

V Ljubljani, v petek 18. septembra 1885.

Letnik XIII.

Današnje razmere.

Nočemo motiti državljanov drugega jezika ne v cerkvi, ne v šoli, še manj pa po družinah.

Lepe so te besede, ktere je izrekel učeni Sarmarski škof dr. Schlauch pri splošnem zborovanji „Sechenijevega društva“ kteremu je častni predsednik, ko je govoril 12. t. m. o nalogi izobraževalnih društev, ki se po Ogerskem razširjajo na vse strani. Prečast. gosp. govornik jo rekel, da je nekdanje Ogersko enake pravice delilo vsim narodnostim in veroizpovedanjem, a te narodnosti so pa tudi čvrsto pomagale Madjarom državo snovati, ter jo branile o časih nevarnosti, ne v imenu kake narodnosti, marveč v imenu ogerske države. Ogerska država naj je tudi danes voditeljica izobraževalnim društvom. Škof Schlauch pravi, da je izobraževalnim društvom izključljivo nalog razširjati pravo omiko, krščansko civilizacijo in sicer z branjem, učenjem in delovanjem. To je tista omika, ki duhove povzdiguje na enako stopinjo, a narodnih posebnosti se ne dotakne. Izobraženost, ki nam je vodilo, je vzor, ki ne daje predprave posameznim osebam, narodom . . . Madjar ostane Madjar, Rumunec ostane Rumunec . . . Škof Schlauch tedaj ne pozná sovraštva med narodnostmi, on zavrača šovinizem (prenapet ponos posameznih narodov), on sovraži vsako nasilstvo v narodnih stvaréh. Ogerski državni jezik, ki ga vodi ogerska državna ideja, naj se razširja le v toliki meri, kolikor deželne postavbe zahtevajo njegovo znanje, ne več, ne manj. Nečemo motiti državljanov drugega jezika ne v cerkvi, ne v šoli.

Kar tukaj učeni škof določuje za smoter izobraževalnim društvom madjarskim, je samo „le pideal“, a žalibog, da v dejanji ni tako. Na raznih shodih tega društva se čuje vse kaj drugega. Sila kliče silo. Govorili smo že v tem listu, da to izobraževalno društvo na Erdeljskem je sklicalo Rumune na boj, vzbudilo ali vsaj očvrstilo rumunsko „irredento“, da škili onstran državnih mej. Madjari so premoženje „Slovaške Matice“ ugrabili, in nakanijo ga obrniti za imenevane izobraževalne zavode. Madjar gineva, zato pa dela tako strastno, tako krivično z drugimi narodnostmi, iz njih hoče napraviti Madjare. Poslednja zmeta bode huje od prve. Leto 1848 in njega grozovitnosti nam zopet na Ogerskem grozijo. Narod vstaja zoper narod, ker moč in oblast nadkriljuje pravico in poštenost.

Ako pa v drugi polovici avstro-ogerske monarhije gledamo tako žalostne prikaze, pa tudi tukaj ni bolje. Tudi tukaj se vzdiguje narod zoper narod. Nemec pravi, da je zatiran, ako ne more drugih zatirati. Nebo in zemlja kličejo na pomoč zoper neusmiljene zatiralce, trinožne Slovane. Narodnostno razdraženost hočejo zanesti v vojaške kroge. Iz navadnega prepira, kakor je bil tudi že kedaj prej med vojaki, postane precej toj med narodnostmi, in bojujejo se med seboj polki, ki so več milj vsak-sebi.

Ako se mora nemški uradnik, ki posluje med Slovenci, učiti slovenskega jezika, je to že samo ob sebi zatiranje nemškega jezika, istotako je pri vojaki, ako je prisiljen častnik občevati s podložnimi v njih jeziku. Tedaj sebičnost tu, sebičnost tam je poglavitni vzrok narodnostnim preprirom, je-

zikovo vprašanje prevrže se povsod le v kruhovo vprašanje.

Vsakdo mora vendar spoznati, da pri nas na Kranjskem nemški jezik, nemška kultura ni v nevarnosti, nihče ne preganja v Ljubljani in na Kranjskem Nemcev. Vlada jih varuje in pestuje kakor izvoljene ljubčke. A vendar to jim ne zadoštuje, kajti Slovenec se zaveda, on hoče tudi pri mizi sedeti. Po mestnih ljudskih in po srednjih šolah se nemščina gotovo ni zanemarjala, vlada je ukazala izključljivo nemške deške in dekliške šole, a vse to Nemcev ne ogreva. Hočejo imeti še kaj posebnega za-se, nočejo nič iz vladne roke, ki jim ni priljubljena.

Od kod tako mrzenje, taka nezaupnost med ljudmi enega mesta, ene dežele, ene države, ki imajo skupne interese, ki morajo vendar skupno živeti. Sebičnost, ničesa drugega, nego sebičnost je temu kriva, a ta sebičnost se skriva za lepo doneče fraze; bogatejši po moči in premoženji ne pripuščajo nižemu sovdeleževanja, a vpije o krivici, kjer je ni!

„Poslednji stan človekov bode huje od prvega.“ Nekdaj se je germaniziralo po šolah, a silil se ni v šole nihče, nikdo se ni zmenil, kak jezik govori delavec, ki pri njem dela, ki je pri njem v službi, vsak je moral sam skrbeti, kako bode shajal v vsakdanjem življenji s svojimi jezikoslovnimi vednostmi, od tod je menda nastal pregovor: „Kolikor jezikov znaš, toliko ljudi veljaš“; le država je predpisala gotovo znanje pri podelovanji svojih služeb. Tisto germanizovanje po šolah je bilo sicer mučno posameznemu, nadležno občinstvu, včasih v svojih posledicah še celó smešno, a protiversko ni bilo, nekdanje šole so bile verske šole, tudi sedanje mestne šole nikdar in nikoli ne stresajo na podlagah države in gojé vere in nravnosti, prizadevajo se pravične biti obema narodnostima v deželi. Kdor nepristransko sodi in od šol tirja le to, kar morejo storiti, priznati mora, da Ljubljanske mestne šole, bodisi deške ali dekliške, svojo dolžnost izvršujejo in zadosté potrebam prebivalstva, tembolj, ker je sedaj še nemška mestna deška in dekliška šola. Kar pa se mora po pravici trditi o sedanjih šolah, ne moremo trditi o „Schulvereinovi“. Rekli mi bode, prej obsojate, preden se prepričate, preden kaj vidite! A pomislimo, malopridno drevo ne more roditi dobrega sadu, in nihče ne bode iskal grozdja na lesniki, in smokev na trnju. „Schulverein“ je dete nemške preširnosti in ošabnosti, in izrodek nevernega liberalizma, naj se odeva z ovčjo obleko, ljubeznijo do narodnosti, volkovi kremplji mu vendar gledajo iz kože.

Stariši, ki čislate svojo vero, da, o narodnosti molčimo! pazite, komu izročujete svoje otroke. Prva podlaga vsaki vzgoji mora biti nravnost in vera, ali pa bolje, vera in nravnost.

Kako je pa moč to oboje doseči v taki šoli, kateri je namen gojiti odpadnike v narodu in ki je v verskem oziru brez veroizpovedanja (konfessionslos). V svobodni Ameriki imajo občinske (komunske) in verske ljudske šole; po nekterih škofijah se starišem, ki pošiljajo svoje otroke brez potrebe v občinske — brezverske šole, zakramentalna odveza odrekuje. Nemški škofje sami oistro obsojujejo „Schulvereinove“ šole, in pokojni škof Linški, dr. Rudigier, je izdal pastirski list, v kterem verne svari pred takim šolam in z oistrimi besedami obsoja rogoviljenje „Schulvereinovo“.

Kaj pravite na to Vi stariši, ki imate še spoštovanje do katoliške cerkve, ki ste sami verni, pa želite, da bi tudi Vaši otroci taki ostali, svoje otroke pa pošiljate v šole, ktere si je izmislila nemška ošabnost in pa framasonska prekanjenost. Pa pravite, naši otroci bodo tam vse zastonj dobivali. Dobro prevdarite, ali Vam ne bode to presedalo svoje dni, kar sedaj dobivate po Vaših mislih za „Bog plati“!

Slišimo dalje ugovarjati, vse šole niso za nič, otroci se v njih nič ne naučé, a v ti novi šoli, ne vem, kako jo že ljudje imenujejo, Šiškarji menda Luckmannovo šolo, se bodo vsaj kaj naučili. Ako se Vaši otroci v šolah že obstoječih ne naučé ničesa, ste tega krivi zli Vi sami, ali Vaši otroci. Tudi „Schulvereinova“ šola nima tistega lijaka, da bi otrokom vednost v glavo ulijala, brez truda ni kruha, pa se tudi brez truda ničesa ne nauči.

Narodnjaki svarimo stariše, ki iz nevednosti ali kterega-koli vzroka svoje otroke pošiljajo v „Schulvereinovo“ šolo, a katoliki pa, kar naravnost rečeno, obžalujemo stariše, ki svoje otroke izpostavljajo bližnji nevarnosti, in milujemo otroke, ki bodo po takih šolah dobili kamna namesto kruha. Ako je že v maternem jeziku težko podučevati otroke, koliko teže bode to v tujem jeziku, da bi pa vseh 70, kolikor se jih je baje vpisalo v „Schulvereinovo“ šolo, bili trdi Nemci, tega ne moremo verjeti, kje se bodo vzeli; nemških zavodov za podučevanje je bilo v Ljubljani prav zadosti, in Nemcem, kar prav posebno povdarjamo, ni na tem, da se sami ohranijo, kar jim nihče ne brani, nihče jih ne zadržuje, da se po svoje izobražujejo, marveč oni silijo v tuji tabor in tam iščejo uskokov.

XXXII. vesoljni zbor nemških katolikov.

(Konec.)

(Splošne resolucije stavljene v 4. (poslednjem) obnem zborovanji v četrtak 3. t. m. Poslanec grof Galen govori o molitvi rožnega venca; ima se opravljati vsak dan. Kanonik dr. Haffner o protikršćanstvu, o večnosti, slovstvu in tisku. Zgodovinski pregled o napačnosti modernih idej začeni pri Kartezij noter do Voltérja in Rusó-a. Vihar nad krščanske države. Prihodnost zagotovljena vernim. Govor dr. Windthorsta. Sklep seje s krščanskim pozdravom!)

Splošne resolucije 32. obnega zbora so bile te-le:

1. Občni zbor smatra v soglasji s prejšnjimi zbori v svojo dolžnost, da toži nad zatiranjem sv. sedeža v Rimu. Ponavlja pa posebno protest zoper oropanje propagande in zoper vse druge silovitosti, ki so se zgodile nad rimsko cerkvijo.

2. Ko gleda občni zbor z otroško hvaležnostjo na nevtrudljivo skrb, s katero si prizadeva sv. oče pridobiti mir cerkvi na Nemškem in vsi krščanski družbi, izreka najglobokejšo žal, da se svet zmirom zoperstavlja takemu prizadevanju.

3. Občni zbor pozdravlja z veseljem složno posvetovanje, h kterim so se zbrali nedavno vsi škofje pruske monarhije na grobu sv. Bonifacija in zahvaljuje se za osrečevalne besede škofovega od tam došlega.

4. Občni zbor se neomajljivo drži zahtevanja, ki je vtemeljeno v Božjem in cerkvenem pravu, da škofje smejo vzgojevati duhovne popolnoma svobodno in da le škofom pripade pravica soditi duhovščino.

5. Občni zbor je prepričan, da se imajo odpra-

viti postave, ki zabranjujejo svobodno in popolno razvijanje cerkvenih redov.

6. Občni zbor izreka zopet in zopet, da se hoče stanovitno držati načel, ki se naslanjajo na naravni a tudi na nadravnani red, po katerem pripada starišem prva pravica na vzgojo otrok. Ponavlja svoj protest zoper šolski monopol, ki je v zvezi s šolskim nasilstvom, po katerem bi imela država izključljivo pravo do vodstva šol. Opreka vzlasti brezverskim in versko namešanim šolam in zoper vsako prikratenje cerkve pri vodstvu šol in pri krščanskem nauku, isto tako zoper zgolj državno izobraženje in nameščenje učnikov na viših in nižih šolah.

Četrto občno javno zborovanje, v katerem so bile te resolucije sklenjene in s katerimi je bilo zaključeno letošnje občno zborovanje katolikov, je bilo najsijajnejši izmed imenovanih zborovanj. Bilo je, kolikor je to mogoče še bolje obiskovano mimo prejšnjih in posebno je bilo mnogo gospá na sedežih jim prihranjenih. Škofje in dr. Windthorst so bili sprejeti z burnimi „živio“-klici.

Govoril je najprej poslanec grof Galen (Monastir) o encikliki sv. očeta, ter rekel, da se bode nad katoliško vero in katoliškim prepričanjem razbil kulturni boj. Govornik je posebno povdarjal imenitnost sv. rožnega venca za katoliško življenje, ko se premišlujejo skrivnosti te molitve in je sklenil svoj govor z besedami, ves zbor naj zaobljubi slavnemu nadškofu kardinalu Melchersu, ki je posebno priporočal molitev sv. rožnega venca, da hočejo to molitev opravljati vsak dan.

Kanonik dr. Hafner govori o protikrščanskem duhu, ki dandanes preoblađa v vednostih, slovstvu in v tisku. — O izvešenih mislih — idejah — svet ne govori rad, drži se le gmotnega, a misli, nrayne, verske razsodijo nad življenjem narodov. Sijajni je lahko narod na zunanje, a blizo prepada je, ako ga nadvladajo slabe misli.

Govornik pripoveduje o moči krivih misli od Kartezija, Spinoze do Montesquiena, od vsebožanstva do tvarinarstva, do zdvojenosti, do groznega dvo-zvezdja Voltérja in Rusó-a, kteremu se je Francoska s kraljem vred vklanjala. Slabe misli, slabi nazori so kal revoluciji, in čuditi bi se mogli, da to poskušajo v 19. stoletji, kar je provzročevalo toliko prelivanja krvi. Govornik pravi, da ni prerok, a časi dandanes so podobni onim v preteklosti, tedaj se bojimo, da bi se istotako ne končali. Socijalna demokracija in nihilizem pota pripravlja za to. Še je čas, vpeljite nazaj v šole krščanstvo, zatvorite ateistične šole, dajte nam svobodo učiti, kakor je Kristus zapovedal. Ako vihar pribuči, nam je najbolj žal za kneze in državnike, kajti cerkev ima obljubo, da jo peklena vrata ne bodo premagale, a vladarjem ni dana ta obljuba.

K sklepu je govoril dr. Windthorst; njegove besede so bile sprejete z burnim pritrenjem, njegov govor je tolikanj zanimiv, da bi vtis oslabil, ako bi posamezne reči iz njega odbirali.

Ako bode prilika, bomo prinesli iz tega govora pglavitne misli; danes povemo le to, da se je k sklepu govora zahvalil mil. škofom za lep pastirski list, kterega so zložili v Fuldi, ter zatrjuje, da bodo katoliki zmirom ostali na potu, kterega škofje odobrujejo. Obrača se poslednjič do Vatikana, od koder je dvakrat prišel blagoslov zboru. Sv. očetu obeta, da hoče ves zbor ostati mu zvest v življenji in smrti. Zbor trikrat zakliče „slava“ sv. očetu. Škof Monastirski blagoslovi navzoče in predsednik Lieber sklene zborovanje s krščanskim pozdravom: „Hvaljen bodi Jezus Kristus!“

Tako so se vršili tako so minuli štirje krasni dnevi, v kterih so katoliki na Nemškem živo dokazali, da njih zaupanje v Boga in boljšo prihodnost še ni zapustilo, niti preganjanje ostrašilo, obetajo hoditi po poti, ktero so njih viši pastirji odobrili, zvesto se hočejo držati središča katoličanstva, naslednika sv. Petra v Rimu, kajti to je bilo, je tudi sedaj in bode značaj pravovernih, da se zvesto oklepajo vidnega pglavarja sv. cerkve. Kaj bi nam pomagalo vse to pisanje, ako bi tega ne obrnili na naše razmere. To nam bode prihodnjič v čislo.

Politični pregled.

V Ljubljani, 18. septembra.

Notranje dežele.

Včeraj smo pisali, da je stari Schmerling povzdignil svoj glas kakor nekaj Kasandra v trojanski

trdnjavi, in v posebnem pismu na dr. Sturma je opominjal *liberalno nemško levico* k edinosti in avstrijskemu tomljubju. Kaj mislite, da je kaj opravi? Ravno toliko kakor žaba pri lešniku! Dr. Pickert ga je zavrnil, da naj se starček nikari ne vtika v reči, ki ga nič ne brigajo; nemško-narodni klub mora biti, pravi dr. Pickert, brez tega je nova opozicija nemogoča. Prav dobro za nas, naj ga le napravijo, se bodo že vgnali. Čem bolj bodo kričali in pravili, kaj in kje jih še boli, tem bolje bo za nas, kajti vsaka beseda, ktero bodo zinili tisti nedrešeni preroki v svoji nemško-narodni nestrpljivosti, bo nam na korist, ki nas bo v pravo luč v Avstriji postavila, nemško-narodne kričace pa polagoma razbila, da drugega ne bo ostalo na njihovih razvalinah, kakor le tista peščica poštenih Nemcev, ki imajo za staro Avstrijo še nekaj čutila v srci. Naj le pleše nemško-narodna druhal okoli svojih zlatih telet dr. Knotza, Pickerta, Stracheja; njihov pozlačen kozuh ni tako dobro pozlačen, da bi se ne ogulil. Tedaj se bodo tudi tej brezmiselni druhal oči odprle, da je v resnici le okoli telet plešala, ki so bila odeta s pozlačenimi kozuhi nemško-narodne ideje, kteri v Avstriji ni prostora, ker ima svoja stališča v Berlinu. Taki orjaki pa današnji velikonemci tudi niso, da bi z eno nogo v Berlinu, z drugo pa na Dunaji stali. Hoté se prestopiti, zgubili bodo ravnotežje, zmanjkalo jim bo tal in na tleh bodo, kakor so dolgi in široki. Slovan bo pa le še stal, kot steber Avstrije.

Cesarsko pismo naroča hrvaškemu banu, da izreče prebivalcem Hrvaške in Slavonije za obilne in navdušene izraze udanosti ob prisrčnem sprejemu Nj. Veličanstva najtoplejo cesarsko zahvalo združeno z najsrčnejo željo, da bi vsestranski dokazi udanosti, ki so jih Hrvati v Požeški cesarju skazovali, deželi tudi po cesarski želji največ korist prinašali. Na večni spomin cesarskih dni v Požeži vzdala se bo na komitatnem poslopji spominska plošča. Vojaške velike vaje dovršile so se še le 16. septembra ob 11. uri dopoldne in je cesar svojo popolno zadovoljnost izrekel generalom in zapovednikom. Da se je ob 1/3 med zvonjenjem in pokanjem topičev odpeljal iz Požege proti Brodu, naznanili smo že med telegrami. Narod ga je spremljal z navdušenimi „živio“-klici iz mesta. Pot iz Požege v Brod ob Savi bila je v pravem pomenu besede slavnostni sprevoz. Ni je bilo vasi, da bi ne bila dostojno in po svoji moči okrašena in povsod sprejemala ga je verna množica z nepopisljivim navdušenjem. V Brodu čakalo ga je mestno starešinstvo in silna množica prebivalstva, ki so ga jako spoštljivo pozdravili. Po predstavi župana in mnogobrojnih deputacij na kolodvoru, peljal se je cesar po mestu, kjer si je razsvitljivo ogledoval. Preden je zapustil hrvaško-slavonsko zemljo, pisal je tudi generalu konjikov, bar. Rambergu, ki je velike vojaške vaje vodil, da je bil jako zadovoljen s taistimi in naj general Ramberg sporoči podrejenim vojnim četam kakor tudi brambovcem cesarsko zadovoljnost.

Prvi dan velikanske obravnave proti *Kufflerju* in po njem zapeljanemu Amschlerju ni bil prav nič zanimiv. Brale so se splošne reči in potem je pogovor prišel na razna bankna ravnanja, pri kterih se je z milijoni kar tako rekoč okoli metalo. Ljudstva je pri obravnavi natlačeno polno, če tudi se vstop le proti izkaznicam dovoljuje. Mnogo navzočih Kufflerja pozná še stoječega na strmoglavi višravi bliščečega mamona obdanega z leskom neomajljivega bankirja. V lastni kočiji vozil se je na borzo, kjer je v jednem dnevu po sleparskih in strmoglavih špekulacijah na stotisoče dobil ali pa tudi zgubil. Še celó pred letom dni imeli so ga za trdnega bankirja, ki mu ne more spodleti. Če tudi je bil že 3/4 leta pod ključem, se mu zapor prav nič ne pozná. Ravno tako je še debel, kakor je bil in tudi v govorjenji je trden, če tudi popolnoma priliznjen. Čisto drugačen pa je Amschler, kterega bo dr. Ellbogen zagovarjal. Ta je potr na duhu in telesu in so se zdravniki že izrekli, da če ga porotniki pokopljejo v ječo, ne bo nikdar več iz tiste zdrav prišel.

Velike vojaške vaje so po celi Avstriji končane in veseli vriskajo dosluženci proti domači hiši, v kteri dolga tri leta niso več stalno bivali. Znamenite so letošnje vojaške vaje pazljivemu očesu zaradi tega, ker so se jih skoraj povsod tudi brambovci vdeležili, na štirih krajih vdeležil se jih je pa presvitli cesar sam. Pogled na zemljevid nam pové, da so bile vse te vaje izvzemši Šentpoliške obrnjene proti zapadni strani države, od koder bo danes ali jutri tudi v resnici privršala pogubonosna toča sovražnih krogelj, če je ne bo spretnost naše vojske že na meji prestrigla in vstavila. Letošnji veliki manevri so to dokazali, da je tega zmožna in celó sam presvitli cesar ji je to spričevalo dal, ker ji je izrekel svojo cesarsko zadovoljnost. Da ni šlo vse gladko, kakor svoje dni pri paradah in da se je povsod marsikaka napaka vtepla tako v zapovedništvu, kakor tudi v izvrševanji, kdo rojen na zemlji, bo zemljanom to zameril, ako je vsak prepričan, da se pod solncem nič popolnega ne nahaja. Čem manj bo naša vojska take napake prikrivala, tem bolje bo za-njo, kajti napravijo se ene in tiste napake pri opreznih ljudeh navadno le jedenkrat. Da smo pa sploh jeli na napake paziti in se jih ne sramovati, zahvaliti se nam je edino le letu 1866. Dvanajst let pozneje, ko smo že več na praktičnega, kakor pa na paradnega vojaka zaupali, nam ni bilo že

nič več treba teči. V Bosni pokazalo se je prvič, koliko da je praktičen in napakam podvržen vojak vreden, koliko pa paradni. No, če Bog dá, in sreča junaška, tistih podplatov ni več v naši vojski, ki so se v prejšnjih letih tolikokrat pokazali, če tudi so si naši fantje v ravno tistih letih marsikako slavno zmago priborili. Naša sedanja armada je praktična in to se jo pa ravno njene velike vaje storile, kjer je generalom mogoče svojo nadarjenost poskusiti, da se uče sami sebe in svojo okolico spoznavati.

Ogerska je jela že zopet med železničarji pometati. Komunikacijski minister naročil je vsem železnicam, kar jih je na ogerski zemlji, da se morajo njihovi uradniki zadnji čas do 1. avgusta 1886 madjarščine naučiti v pismu in besedi. Kdor bi je do tedaj ne znal, odpustiti se mora takoj iz službe. Bodo pa zopet Nemci zagnali krik o zatiranji.

Vnanje države.

Včeraj smo se že na tem mestu pečali z Aksakovim in zgodovinsko-narodno Rusijo, kar bi bila njena naloga. Oglejmo si danes, kaj vladna *Rusija* dela. Kakor znano, prišla je ona v Kromeriz, da se pogovori z Avstrijo gledé bodočnosti na Balkanu. Komaj je bila slovesnost v Kromerizu pri kraju, podal se je ruski zunanji minister Giers v Francove kopeli na Česko zdravja iskat ali pa hladit se. Ni se še dobro umestil in že so jeli tjekaj romati balkanski potentati, vse križem, kakor jih je Bog vstvaril in vpraševati ga, kaj se je gledé Balkana sklenilo. Ali naj vsak sam za puško prime in stori, kar se mu prav dozdeva, ali se bo pa morda ktera obeh sosednjih velesil na čelo postavila preosnovi ondašnjih razmer. Prišli so k Giersu na vrata trkat: rumunski ministerski predsednik Bratianu in general-adjutant kralja Milana, srbski general Katardži, knez Aleksander Bolgarski jo je pa kar sam primahal. Če smemo uradni Rusiji vrjeti, ona trdi, da sta Srbija in Bolgarija zato svoje može tjekaj poslali, ker ste mislili, da se Rusija že zdavnej nič več za balkanske države in njih bodočnost ne meni. V Francovi kopeli so pa zvedeli, da se Rusija Balkanu ni še odpovedala. Pač pa je mogoče, da se ga ne mara sama lotiti, temveč bo tudi Avstrijo na tisto preosnovanje povabila, s ktero ga bode potem skupno dovršili. Oprte na to, spremenile bodo balkanske države tudi svojo politiko in bodo posebno tistim kričacom sapo zapirale, kteri bi ljudi proti Avstriji ali proti Rusiji dražili.

Izgoni inostrancev pričeli so se tudi na Ruskem. „Politik“ ima pismo iz Krakovega od 14. septembra, ki se sledeče glasi: „Danes zjutraj obiskal me je starček, slaboten in raztrgan, prošil me je podpore, rekše, da so ga iz Varšove izgnali. Pokazal mi je potni list, podpisan od c. k. avstrijskega konzula v Varšovi, ob enem pa delavsko knjižico, ki jo je že leta 1843 pri Krakovskem čevljarskem društvu dobil ter so bila ondi napisana spričevala raznih mojstrov Varšovskih, pri kterih je za pomočnika delal. „Pred 4 tedni, pravi izgnanec, jeli so ruski redarji po Varšavi delavnice preiskavati in delavce popraševati od kod je kdo doma. Mene so takoj tirali na rotovž, kjer so me 14 dni zaprli, (mora prej ko ne kaj na rovašu imeti nesrečni mož). Iz rotovža peljali so me v predmestje Praga, kjer so me ob jako slabi hrani zopet cel teden pod ključem imeli v vojaškem nabirališču. Ondi že nisem bil več sam; bilo je več drugih rokodelcev in obrtnikov. Prav grdo so napravili s tistimi obrtniki, ki so imeli kaj stalnega posestva. Naročili so jim namreč, da morajo takoj vse prodati in domu iti na svoje stroške. Reveži smo pa še na dalje zaprti ostali. Bili so med nami Čehi, Poljaki, Nemci in židje. Ženske in otroke zaprli so posebej in ne vem, kaj se je z njim zgodilo. Nekega dne klicati nas je jel posamič rusk podčastnik. Ko nas je vse prebral, vklepil nas je po dva in dva in na kolodvor odgnal. V vozovih vzeli so nam „manšete“ in kmalo smo bili v Czenstohovi (imenitna božja pot Matere Božje), kjer so nas po več skupaj izročili redarstvu, ktero nas je od mesta do mesta proti domovini gonilo in na avstrijski meji izpustilo. — Tu je že treba počakati pojasnila, ker je prav lahko mogoče, da so bili izgnanci kake vrste pridaniči, s kterimi se na Ruskem niso hotli dalje vkvvarjati.

Našim čitateljem je že znano, da je španjski general *Salamanca* pisal nemškemu cesarjeviču, oziroma njegovemu adjutantu, da ne mara več nemških redov nositi in naj se mu pové, komu da naj jih izroči. Cesarjevičev adjutant je pa generalu takoj sporočil, da to ne gré tako, kakor pri branjevki, kjer si človek lahko zbere, kar mu je všeč. On si ne upa odpovedi cesarjeviču izročiti. Salamanca pa le ni prijenjal, dokler mu niso iz Nemškega razumeti dali, da bi se ob enem z nemškimi redovi znebil prav lahko tudi svoje službe španjskega generala. To se je pa Salamanci vendarle preneumno zdelo in je vtihnil, mislé si: „der Gescheidtere gibt nach!“ Vse drugače pa mislijo Španjolci v Marseille na Francoskem živeči. Le-teh zbralo se je minuli teden 600 mož, ki so sklenili svojemu narodu, španjski vojski, posebno pa generalu Salamanci poslati pismeno čestitko na dokazano odločnost, ktera jih je posebno pri Salamanci osupnila. Da mu svoje obéudovanje očividno dokažejo, jeli so zbirati drobiž, s kterim mu mislijo kupiti častno sabljo v nadomestilo nemških redov. Ker je

pa vladna Španija sedaj vsa teh misli, da se morajo pred Nemci oskrnjena tla zopet osnažiti, je pač vprašanje, če ne bo Salamanca rekel, „fej vas bodi“, in revolucijo pričel na svojo roko.

Izvirni dopisi.

S Šenturške gore, 14. septembra. Dasi minuli petek vreme ni bilo kaj vabljivo za kak daljši izlet, vendar jo zjutraj rano hitrih nog pobrišem čez goro Kopa v Kokriško dolino malo pogledat po mahovih in pobrskat za polžki. Dospevši tja stopim po stari navadi najprej v župnijsko poslopje pozdravit ondašnjega g. župnika, svojega sorojaka ter mu vošit dobro jutro. Na moje vprašanje: kako? in kaj? podá mi gospod iz „Slov. Naroda“ izrezan listek, kojega mu je neki prijatelj poslal, rekoč: vzemite in berite. Nemogoče mi je povedati, kaka nevolja, rekel bi, jeza obhajala me je, ko čitam, kako neki dopisun z Gorenjskega v „Slov. Nar.“ dne 20. avgusta t. l. razliva svoj žolč na Kokriškega g. župnika, ter ga grdi in smeši pred občinstvom. No! pa kaj hočemo, si mislim: „Wie der Schelm selbst ist, so denkt er von Andern“, trdi nemški pregovor. Vem, da bi blagi gospod s svojim spretnim peresom sam lahko posvetil lažnjivemu denucijantu prav po zasluženju, a gotovo se mu to ni zdelo vredno črnila in papirja. Vendar jaz mislim: est modus in rebus, sunt certi denique fines. Za čast, poštenje in dobro ime, koje je mnogo več vredno, ko dragi biseri in zlato, je slehernemu dolžnost se potezati, toliko bolj še le duhovniku. Zato naj mi moj g. sorojak ne zameri, ako jaz v tej zadevi spregovorim nekaj besed v njegovo, pa tudi v obrambo sosednih gg. duhovnikov, koje je dopisun v tem svojem pamfletu tudi malo vščipniti hotel.

Čujmo, kaj je ta potovalec na Gorenjskem sedé v neki gostilni v družbi šnopslarjev in vinskih bratcev v oziru Kokriškega g. župnika navlekel na svoje uho in potlej po „Slov. Narodu“ zatrobil po svetu. On pravi: „Pri drugi mizi sedeli so trije in pili — vino. Jeden, ki ga je imel že nekoliko pod klobukom, toži, da imajo sicer prav fletnega gospoda, le domá jih ni nikdar, da po več dni (?) in noči (?) ostanejo od doma, ker se hodijo za „šolmaštra“ učiti, ker jih menda „Celjanska šolmaštrija“ bolj veseli, kakor pa vsa fajmoštrija.“ Ipsissima verba, a kako dovtipne in naivne!

Da, dopisun! prav fletnega gospoda imajo zdaj v Kokri, to mi pové sleherni Kokrijan, kedar tja pridem, kar se prav pogostoma godi; prav veseli so ga in ga kar radosti prehvaliti ne morejo; da pa gospoda nikdar domá ni, da po več dni in noči od doma ostanejo, je pa grda kosmata laž, koja se je porodila ali pod klobukom vinskega pijančeka, ali pa celó v trojih plesnivih možganih. Jaz sicer nisem nadzoroval g. župnika, kakor ga je dotični vinski bratec, ali pa dopisun sam v svoji zlobni domišljiji, da bi vedel, koliko dni in noči ga ni bilo domá; ali Kokrijani so mi pripovedovali, česar sem se tudi sam prepričal, da je vrli gospod še pred, ko je nastopil službo v Kokri, odločil eno sob v župnijskem poslopji za šolsko, ukazal napraviti v njej klopi in potlej nastopivši službo, vsaki dan, še celó ob četrtkih, podučeval otroke čitati, pisati, računati in popevati in to leto in dan, dokler so po drugih ljudskih šolah drugi učitelji podučevali in za to koristno in trudapolno delo, čuj grdi dopisun! ta veliki prijatelj mladine ni počenega groša dobil, če tudi bi se spodobilo, da bi mu vis. dež. šolski svét za to veliko požrtovalnost naklonil kako nagrado. Ako pa je gospod dan za dnevom podučeval otroke, tedaj, za Boga svetéga, je vendar moral domá biti, ali kali? Ako pa zdaj, ko so počitnice, kaki popoludan ali če tudi celi dan kam stopi, kdo mu more in smé kaj tacega zameriti, zlasti ker pri čvrstih in zdravih Kokrijanih so obhajila silno redka, enako krsti; družega poslovanja pa z odraslimi zdaj nima.

Jaz sem preverjen, da marljivi gospod v tej zadevi nikomur še ni bil preveč nadležen, niti g. Francu pri sv. Joštu, kakor si dopisun domišljuje, niti gospodu v Predvoru, najmanj pa kakemu gospodu na Koroškem; in ko bi se tudi kako nujno opravilo nenadoma pripetilo, kadar bi domačega gospoda domá ne bilo, naj to dopisuna čisto nič ne briga, njemu gotovo ne bo treba niti krstiti, niti poročati, niti obhajati hoditi; sosedni gg. duhovniki pa v takih okoliščinah bodisi poklicani, ali povab-

ljeni, vselej radi in z veseljem opravljajo take zašluživne opravila.

Ali greh vseh grehov je po mislih dopisuna to, da se Kokriški g. župnik hodi za „Celjanskega šolmaštra“ učiti, ali z drugimi besedami: da je preveč vnet za cecilijansko petje. V tem oziru, da se je velečastiti gospod povsod, kjer je služboval, nevtrudljivo prizadeval in tudi zdaj v Kokri se na vso moč trudi, vpeljati pri službi božji dostojno cerkveno petje, pač le najobilnejše pohvale, ne pa graje zasluži. Ko bi bil g. dopisnik pomislil, da se v družbi vinskih bratcev navadno ne zvé resnica in dostojnost, bi onega dopisa o gospodu župniku Kokriškem ne bil napisal, niti „Slov. Naroda“ na leđ speljal.

Iz Šmartna pod Šmarno goro, 15. septembra. (Rimska postaja: „Savus fluvius.“) V Spodnjih Gameljnah se steka Gamelca v Savo. V tem zalivu stoji sedaj cerkvice in na njeni solnčni steni je vzdana kamnita plošča. Ta stari rimski spominek je iz domačega marmora, sivega apnenca; obsekan je na 1 meter visoko, ob robu stojita stebriča, pokrita s trikotom, v katerem je venec in ob vsakem kraji padajoča riba.

Na obrazi je vsekano:

D. M.
L. Caesernio
Primitivo
ImV. et Dec. Col. Fab.
et Olliae Primillae
conj. ejus
Leg. ex. testament. cor.
Dec. ImI. coll. Fabr.
Vti rosas Carnar.
durant. XCC
L. Caesernius
Primitivos
pare tib.

Pomeni po našem:

Ranjkim dušam (svetó).
Luciu Ceserniu
Primitivu
iz društva peterih mož in mojstru kovačev,
in Olliji Primili,
njegovi ženi,
kakor voljeno v njih testamentih.
Četirim dekurijam kovačev.
Naj ti na praznik Carne boginje tukaj ozališajo z
rožnim vencem
v vrednosti za 200 denarjev.
Lucius Cesernius
Primitivos
je postavil roditeljem svojim.

Bili so tukaj v Gameljnah rimski vojaški kovači, ki so delali orožje in orodje legionerom, stanovajočim v Ljubljanskem gradišči.

Iz Gamelj v Ljubljano pa pelje pot čez Savo naravnost v Savlje sedanje, in tukaj je postaja: „Savus fluvius.“ Od Gameljskih kovačev pa gré nadalje cesta čez Rašico in Dobéno na Mengeš (Mansio) in dalje na Groblje.

Tukaj je bila od Emone oddaljena že druga postaja („ad XIII lapides“), koder je peljala naprej cesta do Podpečja (ad Publicanos) in dalje do Trojan (Adrant).

Daljava iz Emone do „Savus fluvius“ je bilo dobrih 10 rimskih milj hodá, ali naših dve milje pota: kar kaže, da je stara Emona stala na Igu, od koder se pride v štirih urah do Savelj na Ježici.

Domače novice.

(V drugo petrazredno deško šolo) na Cojzovi cesti pod vodstvom gosp. Belarja sprejetih je bilo otrok v I. 140; v II. 170; v III. 188; v IV. 173 in v V. razred 45; skupaj 716, toraj dva več nego lanske leto. V šolo na Mahu (močvirji) je vpisanih 119 otrok. Vseh otrok skupaj ima letos ta šola 835.

(Veliko medalijo) dobil je na Budapeštanski razstavi gorenjski čebelar Miha Ambrožič iz Mojstrane od mednarodnih čebelarskih razsodnih množ. Čestitamo!

(Začetek Šentviške 800letnice.) Včeraj so peljali iz Ljubljane krasni tabernakelj, ktere ga je izdelal in pozlatil v ognji g. Zadnikar. Ko je stal na krasno okinčanem vozu pred njegovo hišo, hodilo ga je veliko ljudi ogledovat in občudovat. G. Matijana iz Gorenje Šiške štirje konji so ga potem potegnili proti Šentvidu po že naznanjeni poti. Pred

Šiško sprejela je voz Šišenska šolska mladina z zastavo, pot preko Dravelj je bila vsa okinčana z maji, zastavami in venci, in možnarji so pokali povsod, ter peli zvonovi. Na meji Šentviške vasi sprejeli so ta „božji dom“ č. gospodje, tamošnje delavsko društvo in šolska mladina z zastavami. Občinstva je bila dolga rajda in polna cesta, tudi iz Ljubljane mnogo. Ko je došel voz pred cerkev Šentviško, vzdignile so čile roke težek tabernakelj ter postavile ga na altar v cerkvi. Farani so bili zelo navdušeni. Cerkev Šentviška je silno lepo okrašena znotraj in zunaj, po vasi pa štrlé kvišku vitki maji z zelenimi venci in slavaloki.

(Deška nemška šola) ima do danes 16 učencev in jih menda nekaj še „Schulverein“ tjekaj odrine.

(Pred porotniki) stala sta včeraj ponarejevalca kovanega denarja, delavec Jakob Nachtigal in bivši posestnik Franc Kosirnik. Vlivala sta jih v Lahovčah iz cinka. Podobe povzela sta po pravih „tolarčkih“. Nachtigal nič ne tají, pač pa Kosirnik, ki trdi, da ni prav nič kriv, kajti on je vse to delal na željo orožniškega četovodje, le da bi bil Nachtigala zasačil in orožnikom izročil. To je že res; ali kača zapeljivosti po lahkem zaslužku zapeljala je tudi Kosirnika, da je i sam jel „tolarčke“ vlivati. Potrebno orodje imel je v gozdu zakopano. Denarna kovarna na Dunaji smatrala je ponarejen denar za tako slab, da ga je lahko vsak na prvi pogled spoznal. Manjkalo mu je ob straneh tudi reka: „Viribus unitis“. Dobila sta vsak po jedno leto hude ječe. — Popoldne obsodili so Gameljčana Franceta Lovšo zaradi hudodelstva spolnega posilstva na dve leti hude ječe. Obravnava vršila se je tajno.

(Konj, „šimelj“), našel se je pri Stari Loki v torek jutro po Ljubljanskem somenju. Izvestno je ta „šimelj“ živ ostanek kake nesreče, kajti na sebi imel je raztrgano angleško opravo, sicer še jako lepo, konj sam je pa po nogah otolčen. Prijeli in spravili so ga pri Francetu Jamniku po domače pri Terličarji št. 9 v Stari Loki. Kdor mu je gospodar, oglasi naj se tjekaj ponj.

(Baker [kupfer] — dober pomoček proti koleri.) Tukajšni zdravnik g. dr. Mader ga priporoča iz lastne skušnje. Navaden človek ga rabi najlaglje za sredstvo proti koleri, če vedno nekaj kufrenega drobiža v žepu raztresenega nosi in ga včasih nekoliko z roko premeša. Posebno dobro je pa kak snažen kufren denar, dobro omit, večkrat na dan v usta vzeti.

(Pevsko zvezo) mislijo osnovati Tržačani z okolico v namen pospeševanja dobrega petja. V nedeljo imajo dotični shod in ako se prav sporazumejo, nastavili bodo potem jednega skupnega pevovodjo, ki bo podučeval vse pevske zборе po Trstu in okolici. Misel je prav lahko izvršljiva in bo pod spretnim umetnikom pevovodjo obrodila velikansk sad, ki bo najkrepkeji branik slovenščine nasproti „irredenti“ in najzdatnejši buditelj še nezdramljenih domačinov, kajti „pesem dar je iz nebá, ki povsod sreča vžiga“!

(Vabilo k veselici), katero osnuje „kmetsko bralno društvo“ v Rušah v proslavo slovanskih blagovestnikov sv. Cirila in Metoda dne 20. septembra t. l. ob 6. uri zvečer v Maroltovi hiši. — Vspored: 1. Pozdrav predsednikov. — 2. Slava Slovencem, moški zbor, A. Förster. — 3. Govor o Slovencih, gov. Jereb iz Maribora. — 4. Bodi zdrava domovina, moški zbor, F. S. Vilhar. — 5. „Župan“, vesela vesela igra v 2 dejanjih od M. Vilharja. — 6. Prosta zabava. — Vstopnina za ude prosta, za neude 20 kr. za družino 30 kr. — K veselici vabi vse ude in prijatelje našega društva odbor.

(Duhovske spremembe v Lavantinski škofiji.) Prestavljena sta č. gg. kaplana: Jakob Pečnik v Selnico in Martin Kralj k sv. Antonu v slovenske Gorice. — Č. g. Martin Kolenko je prezentiran za faro sv. Ulrika v Podgorju.

(Razstava cerkvenih oblačil) prične se v nedeljo 20. t. m. v Mariborskem bogoslovju. Priredi jo društvo vednega češčenja presv. R. T. Trajala bo do 23. t. m.

(„Südst. Post“) je bila v sredo zaplenjena ter se je pripravila druga izdaja. Čudno je to, da je druga izdaja v Mariboru in drugih mestih po Avstriji dovoljena, v Ljubljani pa ne!

(Hmelju) je po Štajarskem cena silno padla. Okoli Fehringa prodajajo ga po 40 in 50 kr. klg. Ni še ravno tako dolgo, ko so ga prodajali po tri goldinarje. Če mu ne bo boljše cene, mu bodo Štajarci kmalo hrbet obrnili.

(Koroško razstavo) obiskalo je 75.000 ljudi. Zaprla se je, kakor znano 11. t. m.

(Poslednji dan svojega zapora) popihal je je iz Kopra nek laški tat Franc Barretta. Preluknjaj je zid in pete odnesel. Človek bi si mislil, da mora tak človek prismojen biti, ali, kakor po nekod pravijo da „brenči“; toda Barretta je bil popolnoma pri zdravi pameti. Dobro je vedel, da ga čaka po prestani kazni še 8 let zapora na Laškem v njegovi domovini, odkoder je bil po neki veliki tatvini všel v Trst in je bil v svoji odsolnosti obsojen na 8 let zapora. Iz Kopra šel je begun v Trst, kjer so ga takoj dobili.

(Železnica iz Spodnjega Dravbarga v Celje) delala se bode morda že drugo leto; vlada misli novemu državnemu zboru takoj predložiti dotični načrt zakona. Poteguje se za to progo poslanec Goedl-Lannoy.

(Morskega volka), ki je letos po Tržaškem zalivu strašil, vjeli so Kriški ribiči. Kakor vsako leto, nastavili so tudi letos pod Grljanom svoje mreže tunini, ktere je v tem času posebno veliko v jadranskem morju. Na kar živa duša mislila ni, se je zgodilo. Vjeli so namreč strašnega morskega volka — babica je in 800 kilogramov težka. To je prvi lov te vrste v Tržaškem zalivi, kar jih ljudje pomnijo.

Razne reči.

— Rusinski listi pripovedujejo, da bodo s 1. oktobrom prevzeli jezuiti grško-katoliški samostan Bazilijancev v Lvovu. Redovni general Sarnichi je že v to potrebno zaukazal.

— Iz Rima se piše, da se vrše obravnave med sv. Stolom in Kitajem zaradi varstva katoliških misijonarjev.

— Sv. Oče Leon XIII. so ukazali, da se bode tudi letos molil meseca oktobra sv. rožni venec ali zjutraj pri sv. maši ali popoldne pri litanijah. Bolj na drobno bomo zvedeli iz oznanil v cerkvah.

— Angleška armada ki je v Egiptu, ima 6 duhovnov. Eden njih je v Ramley-u, kjer ima pastirovati 1000 katoliških vojakov. Ima pa dva redovnika, da mu pomagata. Cerkev je veliko premajhna, da bi sprejela vse vojake, ki pridejo h tem trem mašam. Častniki v vojaški opravi strežejo duhovnikom pri sveti maši. Nikdar se ne krati vojakom čas, da bi opravljali svoje verske dolžnosti, tudi tovariši drugih veroizpovedanj ne motijo katolikov pri spolnovanju verskih dolžnosti.

— Strašen vihar je bil pred nekaterimi dnevi na zahodnem Francoskem, od morskih bregov se čujejo žalostne novice. Najhuje je vihar razsajal ob kanalu (La Manche). Valovi so odnesli v Tourville, Deauville in drugih krajih vse naprave za kopeli, v Havre je bilo razdejanih več bark, pomorščaki so zginili s krova ladij. V sredi dežele je vihar mnogo škode napravil, saj je otresal itd. Tudi v zahodni Nemčiji in v Švici je vihar napravil dosti škode. Badensko jezero je bilo tolikanj nemirno, da so morali parniki vožnjo ustaviti. Tudi po bližnji deželi je vihar napravil mnogo škode. Silni „Töhn“ sicer znan pod imenom „topli jug“ (sirocco) je sneg raztopil po gorah do 1500 metrov nad jezerom. Jezero je naraslo vsled dežja za 0.27 m. Sicer pa ta veter radi vidijo meseca septembra, ker pravijo, da bode za njim še dolgo toplo jesensko poletje.

— Leta 1884 je bilo policajev v Londonu 12.800 mož. Zaradi pijanosti je bilo ljudi zaprtih 25.737, zaradi upora redarjem 3022, zaradi tatvine, ropa 12.418. Povoženih je bilo 127 oseb. Na novo so hiš pozidali 22.945.

— Cimbebaica, kjer je bil zastrupljen domač kralj, umorjeni trije misijonarji in več drugih kristijanov, je na zahodnem bregu Afrike med rekami Orange in Kunene in obsega več zamorskih rodov med drugimi tudi Namaqua in Damara, tudi nemška naselbina Angra Pequena se tje prišteva. — Dežele na vzhodnem bregu med Zulu in Zanzibarom na spodnjem toku reke Zambezi, namreč: Safala, Quilimane in Mozambique sestavljajo po cerkveni vredbi praelaturo Mazambique, ki je pod apostolskim sedežem.

Telegrami.

Dunaj, 18. septembra. Sekcijski načelnik vojnega ministerstva Szveteney imenovan je za poveljnika četrte peš-divizije. Cesar mu je izrazil svojo zadovoljnost za izbornu službovanje na dosedanjem mestu.

Dunaj, 17. septembra. Presvitla cesarica pripelje se v Miramar, od koder nastopi za nekaj dni pot po morji v začetku oktobra.

Praga, 17. septembra. Za župana izvoljen je bil podžupan Vališ, ki je dostojanstvo prevzel in se v češčini in nemščini zahvalil.

Bukarešt, 17. septembra. Vlada je izgnala 6 erdeljskih Valahov. Dva izmed teh bila sta že na Erdeljskem zaradi političnih pregreškov obsojena.

Listnica vredništva.

Gg. Sch. in Š. v Belokr.: Vajini prošnji se vstreči ne more, ker ne gre, da bi se naš list s temi reči pečal. Bi morda kje bobnelo, pač pa radi naznanimo vir, kjer se take reči dobijo, to je: Baldauf's „Pfarr- und Decanat-Amt“ za celo Avstrijsko, za Kranjsko pa na strani 83—87, ktero vsem gg. priporočamo v prevdarek, „ki fatirati imajo“. Ta knjiga, ali vsaj dozdevno, dobi se v vsakem župnijskem arhivu, ali naj se pri dekaniji ali sosedu vsposodi.

Za kapelo ss. Cirila in Metoda v novi cerkvi Jezusovega presv. Srca v Ljubljani

so darovali č. gg.:

Jožef Bernard, svečar,	3 gl. — kr.
Jožef Razboršek, dekan v Gradu,	5 „ — „
Alojzij Šijanec, kaplan pri Novicerkvi,	4 „ 50 „
Jernej Voh, župnik v Smartnu v Rožni dolini,	1 „ 50 „
Martin Mohar v Rudolfovem,	5 „ — „
Jožef Parubski, duh. pomočnik v Kočevji,	5 „ — „

Umrli so:

15. sept. Maks Strojani, ljudski učitelj, 28 let, sv. Petra cesta št. 91, otrpnenje srca. — Urša Terdina, gostija, 71 let, Marije Terezije cesta št. 4, jetika.

16. sept. Bernard Petrič, okrajnega tajnika sin, 3 tedne, Rimska cesta št. 20, driska. — Jera Kane, kuharica, 72 let, Poljanski trg št. 1, kap.

V bolnišnici:

15. sept. Marija Kern, gostija, 70 let, pljučni edem.

Tuji.

16. septembra.

Pri **Maliču**: A. Wunschek, e. k. uradnik, iz Hochliebena. — Marija Milavec, zasebnica, iz Planine. — Ernst Kernstock, e. k. profesor, iz Bolcana. — R. Dolezel, železn. uradnik, s soprogo, z Dunaja. — Janez Mazzolini, grajšček, iz Palmenuove. — Roman Dorto, trgovec, iz Vidma n. L. — Anton Siess, bančni ravnatelj, iz Grada. — V. Macale, trgovec, iz Trsta. — G. Sussek, zasebnik, z družino, iz Trsta. — Karl Lumee, e. k. nadporočnik, iz Ljubljane.

Pri **Stonu**: Jos. Bittenwieser, zasebnik, iz Avgsburga. — Emerik Fromer, jurist, z Dunaja. — Ad. Suess, inženir, iz Vinkovcev. — Maks Schwarz, lesni trg., iz Zagreba. — J.

Conigliaro, lesni trg., iz Trsta. — Baroninja Jediny, zasebnica, iz Reke. — H. pl. Persich, zasebnica, iz Reke. — Baron Taufferer, grajšček, iz Višnje gore.

Pri **Tavčarji**: Albin Kwokal, e. k. uradnik, s soprogo, z Dunaja. — Irma pl. Docsa, zasebnica, z Dunaja.

Pri **Južnem kotodvoru**: Jos. Podbrezar, zasebnik, iz Podbrezja. — Jan. Slovrenšek, zasebnik, z Gorenjskega. — Janez Ogorelec, zasebnik, iz Ljubljane.

Pri **Avstrijskem caru**: Julij Schild in Karl Rosenfeld, zasebnika, z Dunaja. — Barbara Specker, zasebnica, z družino, iz Badena. — Tomaž Graf, e. k. sodnijski svetnik, z družino, iz Gorice. — Janko Likar, učitelj, iz Izakov.

Pri **Virantu**: Janek Pelz, krčmar, s sinom, iz Ribnice. — Peter Fedolišek, zasebnik, iz Ribnice. — Leop. Strekelj, zasebnik, iz Trsta. — G. Leskovic, učitelj.

Žitna cena.

Pšenica banaška 1 hkl. 8 gl. 10 kr., — domača 6 gl. 75 kr. — Rž 6 gl. 10 kr. — Ječmen 4 gl. 45 kr. — Ajda 5 gl. 46 kr. — Proso 5 gl. 60 kr. — Turšica 5 gld. 46 kr. — Oves 2 gl. 98 kr.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

18. septembra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	83 gl. 40 kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	83 „ 80 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	109 „ 90 „
Papirna renta, davka prosta	100 „ 45 „
Akije avstr.-ogerske banke	568 „ — „
Kreditne akije	288 „ 80 „
London	125 „ 05 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleond.	9 „ 91 1/2 „
Ces. cekini	5 „ 88 „
Nemške marke	61 „ 40 „

V premogovih jamah

v **Brunnu**, železniška postaja Pöfing, in v **Steyerreggu**, železnična postaja Wies, Gradec — Köflach-ske železnice, se takoj sprejme v delo

100 rudokopov

in (2)

50 izvaževalcev,

kteri so navajeni v skladih po metru obsežnih delati.

Priporočljive slovenske molitvene knjige,

ktere ima v zalogi

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

	pol usnje	vse usnje	zlata obreza
Sveta Ana ali molitvene bukvice v češčenje sv. matere Ane. Spisal Hrisogon (z velikimi črkami)	— gl. 60 kr.	— gl. 80 kr.	1 gl. — kr.
Družbene bukvice za dekleta in molitvene bukvice. Spisal J. Rozman		1 „ 30 „	1 „ 70 „
Gospod usliši moje molitve. Molitvene bukvice za pobožne Slovence. Spisal I. Volčič. (Velik tisk)		1 „ 10 „	1 „ 50 „
Hvala božja	— „ 35 „	— „ 50 „	— „ 56 „
Kruh angeljski. Molitvene bukvice za mladino	— „ 30 „	— „ 40 „	— „ 60 „
Kruh nebeški ali navod, pobožno moliti in častiti presveto Rešnje Telo s trojno mašo in drugimi navadnimi molitvami. Spisal Janez Zupančič	— „ 70 „	— „ 90 „	1 „ 20 „
To knjigo smemo čast. občinstvu toplo priporočati, ker obsega, kakor je že iz naznanjenega naslova razvidno, bogato zbirko molitev v počestčenje sv. Rešnjega Telesa. Udom, na mnogih krajih razširjena bratovščina presv. Rešnj. Telesa, bode posebno dobro služila kakor popolni molitvenik. Čisti dobiček odločen je dobroteljnemu Vincenčijevemu društvu.			
Lilija v božjem vrtu ali deviški stan, njegova lepota in pripomočki ga ohraniti. Sp. Jeran in Zamejic		— „ 50 „	— „ 70 „
Sveti listi in evangeliji	1 „ 40 „	1 „ 70 „	2 „ 50 „
Marija Devica, Gospa Jezusovega presv. Srca. Spisal J. Dolence		1 „ 24 „	1 „ 70 „
Mašne in druge molitve. Spisal L. Pintar	— „ 45 „	— „ 56 „	— „ 80 „
Svete molitve z odpustki. Molitvenik za pobožne katoliške kristijane. Spisal Jožef Erker	1 „ — „	1 „ 20 „	1 „ 50 „
Knjiga obsega bogato zbirko za vsako potrebo primernih molitev, ktere so vse z odpustki sklenjene. Papir je bel, tisk lep, črke primeroma velike. Časopisi so se o tej knjigi izerstno izrazili ter ji prednost pred drugimi pripoznali.			
Naša ljuba Gospa presv. Srca. Spisal Ivan Volčič		— „ 90 „	1 „ 30 „
Nebeške iskricke za mladost, pa tudi za odraslene ljudi	— „ 30 „	— „ 35 „	— „ 55 „
Razlaganje sv. maše po čast. očetu Martinu Cochemu. Domače in molitvene bukve		1 „ 40 „	2 „ — „
Šmarnice ali Majnikovi ogovori. Spisal Sim. Gabere	— „ 90 „	1 „ — „	1 „ 20 „
Vedno češčenje sv. Rešnjega Telesa. Spisal Bonač		1 „ 24 „	1 „ 70 „
Vertec nebeški. Molitvene bukvice za pobožne Slovence. Spisal Ivan Volčič		— „ 70 „	1 „ — „
Zvonček nebeški, ali molitvene bukve z mašnjimi, spovednimi, obhajilnimi molitvami itd.		— „ 52 „	— „ 80 „

Vsi tu naznanjeni molitveniki, so le en del naše zaloge in so oziroma njih vsebine vsega priporočevanja vredni. — Kdor pa želi popolnejši imenik, kteri je ravno kar izšel, mu ga tudi radi pošljemo.

(11)